

ROERKERKNIEUWS - door het jaar

editie 225 (24 oktober 2024) – www.roerkerken.nl

21 oktober: H. Ursula en gezellinnen

Het martelaarschap van Sint Ursula en de elfduizend maagden (waaronder de H. Odilia) is een Middeleeuwse legende, die zeer tot de verbeelding heeft gesproken en vele christenen heeft geïnspireerd. Over het algemeen wordt ervan uitgegaan dat het bestaan van verscheidene maagden die in het antieke Keulen als martelares stierven, een historisch feit is. De zogenoemde 'Clematius-inscriptie' wordt beschouwd als het bewijs daarvoor. Nergens in die tekst worden de martelaressen echter met name genoemd. Ook wordt hun aantal niet gemeld en in welk jaar zij de marteldood stierven. De meeste historici gaan ervan uit dat zij omkwamen tijdens de christenvervolging onder keizer Diocletianus (284-305) en zijn medekeizer Maximianus (296-305). Zij zouden zijn begraven op de plek waar later de Keulse St. Ursulakerk verrees. Ruim een half millennium na hun dood is over de martelaressen een uitgebreid verhaal ontstaan. Pas in de 9^e en 10^e eeuw worden er voor het eerst enkelen bij naam genoemd, onder wie Ursula. Later wordt de lijst uitgebreid met Aurelia, Auta, Babila, Britula, Candida, Chorinda, Clementina, Cordula, Cunegundis, Cunera, Gregoria, Irmtrudis, Juliana, Martha, Mechtundis, **Odilia**, Palladia, Pinnosa, Rabacia, Saturia, Saturnina, Saula, Sencia, Sigillindis, Victoria en Wigbrandis. Het gegeven van de Keulse maagd-martelaressen raakte op een of andere wijze versmolten met een Britse legende. Daaruit ontstond door vrome verbeelding de legende van Sint Ursula en de Elfduizend Maagden. De legende gaat als volgt. Een Britse heidense prins heeft zijn zinnen gezet op koningsdochter Ursula. Hij wil met haar trouwen. Ursula kan haar jawoord niet geven omdat zij aan God de gelofte van maagdelijkheid heeft afgelegd. Met tien hofdames vlucht zij naar het Europese continent. Ieder van deze adellijke vrouwen laat zich vergezellen door duizend maagden. Aangekomen in de Lage Landen varen ze de Rijn op en bereiken zo Keulen. Vandaar ondernemen ze een bedevaart naar Rome. Daar ontmoeten ze paus Cyriacus, die besluit om de maagden terug naar Keulen te vergezellen. Aangekomen in de Rijnstad blijkt dat die wordt belegerd door de Hunnen. Die zien de vrouwen en staan op het punt ze te verkrachten. De maagden weten dat te voorkomen, maar worden wel afgeslacht. In de hemel vragen ze God om de Hunnen te verdrijven. Hij verhoort hun gebed en Keulen wordt gespaard. Hun stoffelijke overschotten worden na het beleg in triomftocht de stad ingedragen. Het getal 11.000 zou zijn ontstaan door de verkeerde lezing van XIM, dat ergens in oude bronnen opduikt. Het Romeinse cijfer XI (11) in combinatie met M werd gelezen als 11 maal 1.000 (M). Waarschijnlijker is dat M een afkorting is voor 'martyres' (martelaren). Bron: www.kro-ncrv.nl.

Mars voor het leven

Jaarlijks komen in Den Haag duizenden mensen samen op voor de rechten van het allerkwetsbaarste menselijk leven: de ongeboorte kinderen. De Stille Mars voor het Leven (<https://www.schreeuwomleven.nl/mars2024/>) vindt dit jaar plaats op zaterdag 16 november a.s. Ook dit jaar zet de Werkgroep Limburg zich weer in om gezamenlijk vervoer vanuit diverse plaatsen in het Zuiden te regelen naar Den Haag. We bieden de mogelijkheid om aan te sluiten bij het katholieke voorprogramma van de Mars met de H. Mis bij de Blauwe Zusters. Voor meer informatie kan men terecht bij Marjolein Harmsen - van Hout: wergroeplimburg@schreeuwomleven.nl.

Adellijke grootgrondbezitters in de 19^e en 20^e eeuw (XIV) – Petit d'Oudenborgh

De Roermondse familie Petit was in de negentiende eeuw eigenaar van de Posterse Beerkekamp. Op de kadastrale kaart van Posterholt die in de jaren 1811-1832 vervaardigd werd (sectie B genaamd 'Het Dorp', 2^e blad) vonden we het gebied "In de Beerke Kamp" ingetekend ten noorden van de Boomstraat (verder begrensd door de Leigraaf en de Vlootbeek). Volgens de bijbehorende 'oorspronkelijk aanwijzende tafel van eigenaren' ging het daarbij met name om de percelen B nrs. 342-405 en nrs. 1082-1099. De Beerkekamp bestond voornamelijk uit hakhout (schaarbosch), hooiland en heide. Bij de Beerkekamp gaat het om een oude ontginning die volgens Roebroek ('Het Land van Montfort' [1967]) in 1633 aan de Roermondse Jezuiten werd verkocht die het "opgroeven en tot bouwland dirigeerden". Volgens Geuskens (Jaarboek HVR 1987) moet het *"naar de naam te oordelen ... een ontginning zijn geweest van woeste gronden, die wellicht pas niet lang van tevoren gestalte had gekregen. Dat lijkt voor een gedeelte te worden bevestigd door een verklaring van 14 oktober 1662, door drie schepenen van St. Odiliënberg. Zij attesteerden in opdracht van de rentmeester van het ambt Montfort, Pieter van Boshuijs, dat indien van de 'gemeyne heyde gelegen onder den Berckenkamp aan sijne hoochheyt den heere prince van Orangien toecommende' percelen verkocht zouden worden, die per bunder niet meer dan tien tot twaalf rijksdaalders konden opbrengen. De vondst van deze akte in het archief van de Roermondse Jezuiten zal geen verbazing wekken. Ze dient gezien te worden tegen de achtergrond van hun al eerder gesignaleerde strategie om zoveel mogelijk grondbezit samen te ballen in de omgeving van St. Odiliënberg. Zij aasden op buitenkansjes, zoals er zich hier een voordeed, en ze hebben dan ook daadwerkelijk toegehapt. Dat blijkt uit de laatste clause van een concept van een ongedateerd pachtverdrag, waarin de paters de pachter van Hoosden toestonden dat hij 'sal oock den bercken-camp moegen ackeren oft met dennensaet mogen besaen alst hun believen sal en oock het landt dat hun belieft"*. Volgens Geuskens werd de Berckenkamp echter niet al in 1633, maar hoogstwaarschijnlijk pas in 1663 door de Roermondse Jezuiten in eigendom verworven. Geuskens wijt dat aan een lees- of drukfout (blz.33-34). In de Franse tijd werd ook de Posterse Beerkekamp (Berckenkamp) als kerkelijk goed door de (burgerlijke) overheid in beslag genomen (geconfisqueerd) en openbaar verkocht. Zo raakte de kamp versnipperd over diverse particuliere eigenaren; bij de opstelling van het kadaster tweehonderd jaar geleden ging het om 62 + 18 = 80 percelen. Is de Posterse Beerkekamp (Berckenkamp) alleen maar een kadastrale benaming, of misschien toch een hoeve? In het kader van het ruim twintig jaar geleden uitgevoerde archeologische veldonderzoek ter plaatse bleek uit bureau-onderzoek *"dat op de noordelijke helft van het plangebied mogelijk een 16e - 17e eeuwse hoeve heeft gestaan. In de 19e eeuw was op de locatie bos aanwezig, dat in de 20e eeuw is gerooid, waarna de locatie als akker- en grasland is gebruikt. Ook hebben er in de 20e eeuw enkele schuren op het terrein gestaan"* (ARC-rapporten 2010-151). Waarschijnlijk wordt met die hoeve de opvallende locatie thans bekend als Hoofdstraat 150a (gebouwd in 1981) mee bedoeld (achter 'molen Verbeek', tegenover de huidige Puthof), tweehonderd jaar geleden bestaande uit een vijver en twee (omgrachte) percelen boomgaard (sectie B nrs. 336, 337 resp. 339) met het (waarschijnlijk) bijbehorende enorme perceel schaarhout resp. hakhout (B nrs. 339, 340 en 341) van wel tien bunder groot (B nrs. 339, 340 341, 1212 en 1215), eigendom van jonkvrouwe Francisca Petit (1784-1843) uit Roermond, later van haar zus jonkvrouwe Cornelia Petit (1788-1876), dochters van Pierre Philippe Petit (1748-1827), rechter te Roermond. Uiteindelijk kwam het in bezit van hun broer, statenlid Christoffel Petit (1781-1860), die zich noemde naar het kasteeltje dat hij in Herten (Merum) bewoonde: Petit

d'Oudenborgh. Zijn dochter Maria Anna Petronella (1841-1906), sinds 1869 getrouwd met Leon Hyacinth Magnée van Horn (1840-1902) zou als laatste naamdrager eigenaar van het kasteeltje in Merum (inclusief de eeuwenoude torenruïne) zijn ('Kastelen in Limburg' [2005] blz.231). De bijzondere locatie "in de Puthof" in Posterholt is op de topografische kaarten nog tot in de jaren dertig van de vorige eeuw goed te traceren. Het feit dat het daar 'in de Puthof' heet terwijl er (op dat moment) verder geen hoeve is te vinden, versterkt ons vermoeden dat die hoeve er oorspronkelijk toch geweest moet zijn. De huidige Puthof (Hoofdstraat 152) werd pas in 1950 (bedrijfsgebouw) resp. 1969 (woonhuis) gebouwd in opdracht van de Posterse wethouder Jan Verbeek (1898-1878). Klepper juli 2021 blz.20-23.

Personalia

Op donderdagmorgen 17 oktober werd in de Roermondse Kapel in 't Zand de uitvaartdienst gehouden voor **Leontine Johanna Maria Huskens-Lentz (1934-2024)** uit Melick. Geboren en getogen in Roermond (aan de Kapel) als vierde in een gezin dat uiteindelijk acht kinderen zou tellen, maakte ze al op jonge leeftijd, tegen het einde van de oorlog de evacuatie naar Friesland mee. Nadien ging ze naar de MULO, maar omdat haar vader ongeneeslijk ziek werd, ging ze werken op het Roermondse postkantoor, waar ze uiteindelijk directie-secretaresse werd. Nadat ze tijdens de dansles de eveneens uit Roermond afkomstige Jos Huskens had leren kennen trouwden ze in het voorjaar van 1962. Zes jaar later verhuisde het jonge gezin (met twee dochters) naar de Gouverneur van Hövelllaan Melick. Daar raakte Leontine via de lagere school betrokken bij de ouderraad en nam ze als afgevaardigde zitting in het schoolbestuur en in de onderwijsbegeleidingsdienst. Toen haar dochters naar de middelbare school (Schöndeln) gingen, trad ze ook daar toe tot de ouderraad en ook in die hoedanigheid kwam ze weer in het schoolbestuur terecht. Maar ook op plaatselijk niveau maakte ze zich verdienstelijk. Toen in de gemeente Melick-Herkenbosch in 1974 een lokale omroep (de eerste in Nederland) werd opgericht en haar man Jos zich als vrijwilliger had gemeld, duurde het niet lang of ook Leontine raakte erbij betrokken. Toen haar dochters al wat groter waren, pakte Leontine haar werkzame leven weer op en zo kwam te in 1981 bij Bouwvereniging St. Jozef terecht waar ze nog tot aan haar vervroegde pensionering in 1995 zou werken. Op maatschappelijk gebied werd ze voorzitter van de Stichting Kinderopvang Roerdalen en de Melicker toneelclub. Ook raakte ze bij de politiek betrokken en was ze anderhalf jaar lang raadslid. Na hun vervroegde pensionering (1995) - ze waren inmiddels naar een huis aan de J.F. Kennedylaan verhuisd - (1992) bleven Leontine en Jos maatschappelijk actief. Zo werd Leontine bestuurslid en later voorzitter van de Melicker Vereniging van Ouderen en meldde ze zich in 1999 bij de oprichting van de Fiets4daagse als vrijwilligster. Voor haar maatschappelijke inzet werd ze in het voorjaar van 2015 koninklijk onderscheiden. Ondanks de gezondheidsproblemen waarmee ze te kampen had bleef ze zich verdienstelijk maken. Vooral de laatste jaren moest ze steeds meer inleveren. Maar de grote klap kwam toen ze begin dit jaar met hartklachten in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Het werd van kwaad tot erger. Toch nog onverwacht snel kwam er echter op donderdag 10 oktober j.l. een einde aan haar leven. Over twee maanden zou ze negentig zijn geworden. Na de uitvaartdienst vond ze op de Bergerbos haar laatste rustplaats.

Op woensdagmorgen 23 oktober deden we vanuit de St. Matthiaskerk van Posterholt **Mathilda Leonie Maria (Tilla) Bänziger-van der Varst (1940-2024)** uitgeleide. Geboren en getogen in Posterholt (Gevaeren), als vierde in een gezin dat uiteindelijk zes kinderen zou tellen, ging ze al op jonge leeftijd uit werken in een Roermonds advocatengezin.. Nadat ze in

1958 tijdens een dansavond in zaal Rembrandt in Posterholt Fun Bänziger uit het Roermondse Veld had leren kennen, trouwden ze begin 1962 en woonden ze aanvankelijk in bij Tilla's ouders aan de Heinsbergerweg. In 1963 verhuisde het jonge gezin naar de Beatrixlaan, om twee jaar later weer Tilla's ouderlijke huis te betrekken, toen haar ouders naar een bejaardenwoning aan de Nieuw Holsterweg verhuisden. Daar aan de Heinsbergerweg zouden ook hun drie kinderen verder opgroeien. Terwijl Fun als woninginrichter de kost verdiende (eerst in Roermond en later in Vlodrop) zorgde Tilla voor de huishouding en voor de kinderen. Zorgen was haar lust en haar leven; als het haar man en kinderen, en later ook haar kleinkinderen aan niets ontbrak, dan was ze al tevreden. Meer had ze eigenlijk niet nodig om gelukkig te zijn. De enige ontspanning die ze zichzelf veroorloofde was haar lidmaatschap van de kegelclub ('biej Sjengske') en (samen met haar man Fun) van de handboogclub ('biej Jan van Lodie'). Als ze thuis haar zaakjes aan de kant had, dan ging ze naar de kinderen, om daar te poetsen en op de kleinkinderen te passen. Liever dan op vakantie gaan, ging ze samen met de anderen leden van de buurtvereniging ('de put') op stap. Hoewel ze al jarenlang met haar hart sukkelde, ging het tot aan de zware hartoperatie in het Belgische Aalst vier jaar geleden redelijk met haar. Sindsdien moest ze meer dan eens in het ziekenhuis worden opgenomen. Afgelopen voorjaar kreeg haar gezondheid weer een flinke knauw, vooral toen ze naast de gebruikelijke problemen ook nog door een herseninfarct getroffen werd. Zo kwam ze afgelopen zomer via het ziekenhuis en het zorghotel in WZC Herte terecht waar ze echter wonder boven wonder toch weer wat opkrabbelde. De viering van haar 84^e verjaardag begin deze maand viel echter in het water toen ze onwel werd en wederom in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Weer terug in Herten kwam er op donderdag 17 oktober j.l. toch nog onverwacht snel een einde aan haar leven. Na de uitvaartmis legden we haar op Bergerbos te rusten.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), priester-assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken-assistent, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken-assistent, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken-assistent, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl